

© Локес К.П.

УДК 616.716-617.52-002.3

Локес К.П.

## НЕГАТИВНИЙ ТА ПОЗИТИВНИЙ «КОМПЛАЄНС» У ХВОРИХ ІЗ ЗАПАЛЬНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ЛОКАЛІЗАЦІЇ

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія» (м. Полтава)

dolzhkova@yandex.ru

Робота є фрагментом науково-дослідної роботи Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія» МОЗ України, що виконується на кафедрі хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї: «Вроджені та набуті морфофункціональні порушення зубощелепної системи, органів і тканин голови та шиї, їх діагностика, хірургічне та консервативне лікування», № державної реєстрації 0111U006301.

**Вступ.** Гнійно-запальні процеси щелепно-лицевої ділянки є однією з актуальних проблем сучасної хірургічної стоматології. В останні роки відзначається збільшення числа таких хворих, нерідко спостерігається важкий, прогресуючий перебіг захворювання, що ускладнюється розповсюдженням гнійно-запального процесу на суміжні топографоанатомічні ділянки, гострою дихальною недостатністю, медіастенітом, сепсисом [5].

Незважаючи на певні успіхи, досягнуті в лікуванні гострих одонтогенних запальних захворювань та їх ускладнень, летальність продовжує залишатися високою, що свідчить про необхідність ранньої діагностики, прогнозуванні перебігу та ефективного лікування [3].

Цілком очевидно, що почастішання і збільшення тяжкості перебігу запальних захворювань призводять до значного зростання тимчасової непрацездатності, а в ряді випадків до інвалідності аналізованої категорії хворих. Таким чином, дана проблема має не тільки медичне, але й важливе соціальне значення.

У медичній літературі введено поняття комплаєнс (англ. compliance – відповідність, згода) – добровільне слідування пацієнта режиму, призначеного йому лікарем. Під комплаєнсом мається на увазі правильність прийому препаратів та лікувальних процедур, слідування рекомендаціям лікаря щодо виконання лікарських призначень, обмеження шкідливих звичок [1].

**Метою дослідження** було визначення факторів, що впливають на формування позитивного та негативного лікувального комплаєнсу.

**Об'єкт і методи дослідження.** Базуючись на основі аналізу даних історій хвороб пацієнтів щелепно-лицевого стаціонару Полтавської обласної клінічної лікарні ім. М.В. Скліфосовського та даних анкетування, виявлені основні причини незадовільних результатів медикаментозного та хірургічного лікування хворих.

**Результати досліджень та їх обговорення.** У залежності від виконання пацієнтом вказаних заходів

виділяють негативний та позитивний лікувальний комплаєнс.

Негативний лікувальний комплаєнс призводить до більш тяжкого перебігу, рецидування захворювання, вторинної госпіталізації, інвалідизації хворих, а в деяких випадках і до летальних результатів.

Нижче приведені основні причини формування негативного комплаєнсу в пацієнтів із гнійно-запальними ураженнями щелепно-лицевої локалізації.

Менталітет хворого і некритичне відношення до стану свого здоров'я. Пацієнти часто досить тривалий час займаються самолікуванням: використовують спиртово-оцтові компреси та уринотерапію, видавлюють на обличчі гнійнички і герпетичні висипання. Також має місце небажання пацієнтів звертатися до лікаря, що часто призводить до пізньої госпіталізації пацієнтів до лікувальних закладів, що подовжує термін лікування та період реабілітації таких пацієнтів.

Низький загальнокультурний рівень населення, хворі не повідомляють лікаря про стан свого здоров'я, вважаючи, що загальносоматичні захворювання не мають відношення до локальних гнійно-запальних процесів.

Загальнодоступність лікарських засобів у аптечній мережі, широке впровадження засобів реклами призводять до самостійного вибору медикаментозних препаратів, дозировки та термінів лікування без консультації із лікарем. Така лікувальна тактика часто призводить до формування резистентних штамів мікроорганізмів, що ще більш ускладнює наступне лікування пацієнта.

Недостатнє знання лікарями закономірностей перебігу, особливостей діагностики та лікування запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки часто призводить до неправильного проведення диференційної діагностики, як наслідок – до неадекватного лікування.

Неконтрольоване призначення теплових процедур пацієнтам із запальними захворюваннями щелепно-лицевої локалізації, що призводить до розповсюдження гнійно-запальних процесів.

Для формування позитивного комплаєнсу необхідно враховувати наступні чинники. Необхідність пояснення хворому використання призначеної схеми лікування, вибір препаратів із невеликою кратністю прийому, для хворих, що знаходяться на стаціонарному лікуванні, переважне призначення ін'єкційних форм лікарських засобів. Необхідно враховувати співвідношення «якість-ціна» [2]. Максимально по-трібно застосування можливостей всього організму

при лікуванні. Дотримання принципів медичної етики та деонтології призводить до встановлення тісного зв'язку «лікар-пацієнт», що позитивно відбивається на результатах лікування [4].

Слідування таким правилам допомагає покращити ефективність лікування хворих, зменшити частоту рецидивів захворювань та їх ускладнень.

**Висновки.** Таким чином формування позитивного комплаєнсу сприяє покращенню ефективності лікування пацієнтів із гнійно-запальними ураженнями

щелепно-лицевої локалізації, що супроводжується меншим терміном перебування пацієнтів на стаціонарному лікуванні, зменшенню частоти ускладнень та рецидивів захворювань.

**Перспективи подальших досліджень.** У подальших дослідженнях планується більш детальне вивчення факторів, що впливають на формування позитивного та негативного комплаєнсу, і таким чином, на результати лікування пацієнтів щелепно-лицевого стаціонару.

### Література

1. Анохин В.А. Проблема приверженности лечению в современной медицине / В.А. Анохин, Д.А. Бикмухаметов // Практическая медицина. – 2005. - № 5. – С. 26-28.
  2. Локес К.П. Лікувальний комплаєнс у гнійній щелепно-лицевій хірургії / К. П. Локес // Актуальні питання клінічної медицини // Тез. доп. наук.-практ. конф. лікарів-інтернів, магістрів та клінічних ординаторів. – Полтава, 2007 – С. 57.
  3. Кузнецов А.А. Лекарственная форма и ее потребительные свойства как дополнительный фактор лекарственной комплаентности / А.А. Кузнецов, Т.И. Кабакова, А.В. Кузнецов // Современные проблемы науки и образования. – 2012. - № 5. – С. 356.
  4. Hughes D. When drugs don't work: economic assessment of enhancing compliance with interventions supported by electronic monitoring devices / D. Hughes // Pharmacoeconomics. – 2007. - № 25(8). – P. 621-635.
- Urquhart J. Defining the margins for errors in patient compliance with prescribed drug regimens / J. Urquhart // Pharmacoepidemiology and Drug Safety. – 2000. – № 9 (7). – P. 565-568.

УДК 616.716-617.52-002.3

#### НЕГАТИВНИЙ ТА ПОЗИТИВНИЙ «КОМПЛАЄНС» У ХВОРИХ ІЗ ЗАПАЛЬНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ЛОКАЛІЗАЦІЇ

Локес К.П.

**Резюме.** У статті наведені основні причини формування негативного та позитивного лікувального комплаєнсу в пацієнтів із гнійно-запальними процесами щелепно-лицевої локалізації.

Формування у пацієнтів негативного комплаєнсу призводить почастищення і збільшення тяжкості перебігу запальних захворювань, що в свою чергу сприяє значному зростанню тимчасової непрацездатності, а в ряді випадків інвалідизації аналізованої категорії хворих. Отже, дана проблема має не тільки медичне, але й важливе соціальне значення.

Встановлено, що формування позитивного комплаєнсу сприяє покращенню ефективності лікування пацієнтів із гнійно-запальними ураженнями щелепно-лицевої ділянки, що супроводжується меншим терміном перебування пацієнтів на стаціонарному лікуванні, зменшенню частоти ускладнень та рецидивів захворювань.

**Ключові слова:** лікувальний комплаєнс, гнійно-запальні процеси.

УДК 616.716-617.52-002.3

#### ПОЛОЖИТЕЛЬНЫЙ И ОТРИЦАТЕЛЬНЫЙ КОМПЛАЄНС У ПАЦИЕНТОВ С ВОСПАЛИТЕЛЬНЫМИ ЗАБОЛЕВАНИЯМИ ЧЕЛЮСТНО-ЛИЦЕВОЙ ЛОКАЛИЗАЦИИ

Локес Е.П.

**Резюме.** В статье приведены основные причины формирования отрицательного и положительного лечебного комплаєнса у пациентов с гнойно-воспалительными процессами челюстно-лицевой локализации.

Формирование у пациентов отрицательного комплаєнса приводит к учащению и увеличению тяжести течения воспалительных заболеваний, что в свою очередь способствует значительному увеличению временной нетрудоспособности, а в некоторых случаях инвалидизации анализируемой категории пациентов. Таким образом, данная проблема имеет не только медицинское, но и важное социальное значение.

Установлено, что формирование положительного комплаєнса способствует улучшению эффективности лечения пациентов с гнойно-воспалительными поражениями челюстно-лицевой области, что сопровождается меньшим терміном нахождения пациентов на стационарном лечении, уменьшению частоты осложнений и рецидивов заболеваний.

**Ключевые слова:** лечебный комплаєнс, гнойно-воспалительные процессы.

UDC 616.716-617.52-002.3

#### Positive and Negative Compliance at Patients with Inflammatory Diseases of Maxillo-Facial Localization Lokes K.P.

**Abstract.** Inflammatory processes of maxillofacial area are one of the urgent problems of modern surgical stomatology. In recent years, the number of these patients is increase, often observed severe, progressive disease, which is complicated by the proliferation of inflammatory process in the adjacent areas topography-anatomical, acute respiratory failure, mediastenit, sepsis.



Increased and increasing of frequency of severity of inflammatory diseases lead to a significant increase of temporary disability, and in some cases to invalidization of analyzed patients. Thus, the problem has not only medical but also social importance.

There is the notion “compliance” in the medical literature – is a voluntary adherence of patient to treatment, appointed him by the doctor. Compliance means the accuracy of the drugs and medical procedures follows to doctor’s recommendations for the implementation of medical appointments, limitations of bad habits.

Based on an analysis of the data of cases histories of patients of maxillofacial department of Poltava Regional Clinical Hospital and survey data identified the main causes of unsatisfactory results of medical and surgical treatment.

Depending on the patient implementation of these measures produce negative and positive therapeutic compliance.

Negative therapeutic compliance results to more severe course, relapse of disease, secondary hospitalization, invalidization, and in some cases to fatal result. The main reasons for the formation of negative compliance in patients with purulent-inflammatory diseases of maxillofacial localization are indicated. The mentality of the patient and uncritical attitude to their health. Patients often quite a long time engaged by self-treatment. It prolongs the period of treatment and rehabilitation of such patients.

The low general cultural level of the population, patients do not inform the doctor about their health, believing that general somatic disease not related to local inflammatory processes.

Accessibility of medicines in pharmacies, the widespread introduction of advertising leads to self-selection of drugs, and terms of treatment without consulting with doctor. Such medical tactic often leads to the formation of resistant strains, even more difficult following treatment.

Insufficient knowledge of doctors of diagnostic features and treatment of inflammatory diseases of maxillo-facial area often leads to wrong differential diagnosis as a result - to an inadequate treatment. Uncontrolled purpose of thermal procedure for patients with inflammatory diseases of maxillofacial localization leads to the proliferation of inflammatory processes.

To form a positive compliance should consider the following factors. It necessary to explain to the patient the treatment regimen intended use, choice of drugs with a small reception frequency rate, for patients who are hospitalized, better to prescribe injectable forms of drugs. It is necessary to take into account the value of “quality-price”. Compliance with the principles of medical ethics and deontology leads to the establishment of close links “doctor-patient”, which positively affects the outcome of treatment.

Following such rules helps to improve the effectiveness of treatment, reduce the frequency of relapses diseases and its complications.

**Keywords:** medical compliance, inflammatory diseases.

*Рецензент – проф. Аветіков Д.С.*

*Стаття надійшла 29.05.2015 р.*